

## AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3462/2020. (XII. 14.) AB VÉGZÉSE

### alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.21.038/2018/11. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

### I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Hegedűs Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Indítványukban a Kúria Pfv.III.21.038/2018/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és annak – a Pécsi Ítéltábla Pfv.V.20.077/2017/19. számú ítéletére és a Kaposvári Törvényszék 19.P.21.286/2014/75. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérték az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésének, 28. cikkének, XIII. cikkének, XXVIII. cikk (1) bekezdésének és XXI. cikk (1) és (2) bekezdésének a sérelme miatt.
- [2] Az Alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, hogy az egyik telekommunikációs szolgáltatást nyújtó gazdasági társaság hálózatának bővítése, szolgáltatásainak javítása érdekében 2009 áprilisában egy balatonboglári kétszintes családi ház tetőzetén egy darab 6 méter magasságú mobilátjátszó antennát helyezett el. Az indítványozók, akik valamennyien az ügy felperesei voltak, az átjátszó állomástól 30-200 méter közti távolságban elhelyezkedő ingatlanok tulajdonosai. Az indítványozók keresetükben a közeli ingatlanon létesített mobiltelefon átjátszó állomás telepítése miatt az ingatlanjaik forgalmi értékében bekövetkezett értékvesztésből fakadó káraik megtérítését kérték, azt állítva, hogy a felszerelt és működtetett létesítmény szükségtelenül zavarja őket, mivel a szélben kellemetlen zúgás hallatszik, a szerkezet odavonzza a villámokat, tájidegen, rontja a kilátást, ezáltal sérül a hely intimitása, üdülőövezeti jellege, továbbá a sugárzástól való félelem az idegenforgalomra is negatív hatást gyakorol.
- [3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. A bizonyítékok értékelését követően megállapította, hogy a káros hatások nem nyertek bizonyítást, a helyszíni szemle alapján tapasztaltak szerint az átjátszóállomás látványa és mérete folytán nem jelent olyan mértékű zavarást, amely a keresetben megjelölt sérelmet jelentené, továbbá a létesítéssel okozati összefüggésben keletkezett értékcsökkenést sem találta a bíróság bizonyítotttnak.
- [4] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, ítélete indoklásában rögzítette, hogy a felpereseket a bázisállomás létesítése ugyan zavarja, ez a zavarás azonban a szükségtelen mértéket nem éri el. Megállapította a bíróság azt is, hogy a bázisállomás létesítése előtt a szolgáltató az alternatív telepítési lehetőségeket megvizsgálta, azonban más olyan helyszínen a telepítés nem volt lehetséges, ahol az indítványozókat a beruházás egyáltalán nem, vagy kevésbé zavarta volna. Az indítványozók állításaival kapcsolatosan a bíróság kifejtette azt is, hogy a beruházással összefüggésben az adott területen zajhatás nem volt észlelhető, a tájidegenség nem tekinthető szükségtelen zavarásnak, a bázisállomás nem rontja a kilátást és nem csökkenti a környék presztízsét, illetve a beruházással kapcsolatosan fogalmilag kizárt az intimitásvesztés. A bíróság a perben rendelkezésre álló szakvélemények megállapításait összegezve és értékelve – a villámok odavonzásával, illetve az egészségre ártalmasnak vélt sugárzástól való félelemmel kapcsolatos érvelésre nézve – arra a következtetésre jutott, hogy ezek ugyan megalapozottak, de a zavaró hatások nincsenek egyéniesítve az indítványozók egyes ingatlanjai tekintetében. Ugyanakkor a bíróság e tekintetben további bizonyítás lefolytatását azért tartotta szükségtelennek, mert megítélése szerint a telekommunikációs szolgáltató a kártérítési felelősség alól a perben sikeresen kimentette magát annak bizonyításával, hogy objektíve nem volt más olyan telepítési helyszín, amelynek választása esetén nem, vagy csak lényegesen kisebb mértékű kár következett volna be.
- [5] Az indítványozók felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a jogerős ítéletet a hatályában fenntartotta. A kúriai ítélet rámutatott, hogy az indítványozók igénye akkor lett volna alaposnak tekinthető, ha bizonyítást nyert volna

a perbeli alperes jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben bekövetkezett káruk. E tekintetben az indítványozóknak kellett bizonyítaniuk a beruházó részéről a szükségtelen zavarás tényét és az azzal okozati összefüggésben az ingatlanjaikban bekövetkezett forgalmi értékcsökkenést, a szolgáltatónak a kimentés körében pedig azt kellett bizonyítania, hogy nem volt olyan alternatív telepítési helyszín, amely esetén nem, vagy csak lényegesen kisebb mértékű zavarás valósult volna meg, illetve kár következett volna be. Helytállóan találta a Kúria a másodfokú bíróság azon állásfoglalását, miszerint amennyiben a kártérítési felelősség fent felsorolt elemei közül bármelyik is hiányzik, úgy az erre alapított igény nem alapos. Osztotta a Kúria a másodfokú bíróság álláspontját a tekintetben is, hogy a kártérítési felelősség alól a bizonyítás eredményeképpen a perbeli alperes sikeresen kimentette magát, ezért a kártérítés egyéb feltételeinek vizsgálata a perben szükségtelen volt. A Kúria szerint a perben rendelkezésre álló bizonyítékok helyes mérlegelésével jutott arra következtetésre a jogerős ítéletet hozó bíróság, hogy alternatív telepítési helyszíneként a sportcsarnok épülete merülhetett fel, az indítványozók felülvizsgálati kérelmükben megjelölt másik helyszín nem minősül ilyennek. A tanúvallomások, okirati bizonyítékok alapján helytállóan jutott arra a következtetésre is a másodfokú bíróság a Kúria szerint, hogy a sportcsarnok tetején elhelyezendő bázisállomás az alperes részéről felmerült mint alternatíva, és ennek tényét az alperes a felülvizsgálati ellenkérelméhez csatolt okiratokkal is alátámasztotta, ugyanakkor a jegyző a főépítész szakvéleménye alapján ezt a helyszínt nem javasolta. A Kúria nézete szerint a másodfokú bíróság azt is helyesen rögzítette, hogy a sportcsarnok egyes felperesek ingatlanjaitól valóban távolabb lett volna, de az annak tetején elhelyezendő bázisállomás más felperesek ingatlanaihoz még közelebb lett volna, mint a jelenlegi helyszínen. Összességében a másodfokú bíróság a bizonyítékok törvénynek megfelelő és okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre a Kúria véleménye szerint, hogy nem volt olyan alternatív telepítési helyszín, amelynek választása esetén kisebb mértékű zavarás valósult volna meg. A kúriai ítélet végezetül rögzítette: „Mivel az alperes kimentése sikerre vezetett – a felperesek állításával ellentétben – a másodfokú bíróság döntése megfelelt a Ptk. [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény] 100. §-ának és 339. §-ának.”

- [6] Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz. Beadványukban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét azáltal látták megvalósulni, hogy a Kúria ítélete nem tartalmaz számukra megfelelő indokolást a hozott döntésre nézve, ennek keretében kifogásolták a felülvizsgálati ítélet indokolásának rövid terjedelmét, majd felsorolták azokat az általuk tett hivatkozásokat és érveket, amelyekkel – megítélésük szerint – a Kúria nem foglalkozott, illetve amelyek figyelmen kívül hagyását nem, vagy nem megfelelően indokolta meg. A fegyverek egyenlőségének elvét sértette állításuk szerint az, hogy az ügyekben eljáró bíróságok az igazságügyi szakértők szakvéleményeit nem teljes egészében vették alapul döntéseik meghozatalakor, hanem „abból kiragadtak a számukra, a koncepciójuknak megfelelő megállapításokat, sőt több esetben a bíróságok kifejezetten szakértői kompetenciát igénylő kérdésekben foglaltak állást a szakértői véleményekkel szemben”. Kifogásolták az indítványozók azt is, hogy ügyekben a Kúria általuk vitatott felülvizsgálati döntése csak a keresetlevelük benyújtásától számított több mint 5 év elteltével született meg, megsértve ezzel az észszerű határidőn belüli elbírálás követelményét.
- [7] Az indítványozók a bírói döntések kritikájaként jelölik meg azt is, hogy a perben résztvevő nagyszámú felperes eltérő egyéni körülményeit nem vették figyelembe, ehelyett „általánosító, summás megállapításokat, következtetéseket tettek valamennyi felperesre vonatkozóan”. Az indítványozók az Alaptörvény XXI. cikk (1) és (2) bekezdésébe ütközőnek, kifejezetten tévesnek, szakmaiatlannak, téves jogszabályértelmezésen alapulónak minősítik a bíróságok állásfoglalását, mely szerint mindaddig, amíg az átjátszó állomások egészségre ártalmas sugárzása tudományos módszerekkel nem igazolt, addig alaptalannak kell tekinteni az átjátszó állomások egészségre ártalmas sugárzásától való félelmet. Nézetük szerint a bíróságoknak a kérdés megítélésékor abból kellett volna kiindulniuk, mint köztudomású tényből, hogy ezen sugárzásnak az emberre gyakorolt ártalmatlansága nem bizonyított, mivel a tudományos igényvel és megalapozottsággal készített állásfoglalások nem egységesek e sugárzó hatásnak az emberi egészségre gyakorolt hatását illetően.
- [8] Az indítványozók a XIII. cikkbe ütközőnek tartják a bíróságok részéről azt, hogy meg sem vizsgálták a közérdek és a tulajdonkorlátozás arányossága és szükségessége szempontjait, így nem, illetve „nem tisztességesen, alaposan vizsgálták” a településen felmerült alternatív telepítési helyszínek lehetőségeit sem. Nézetük szerint a támadott ítéletek figyelmen kívül hagyták az Alaptörvény 28. cikkében írt értelmezési szabályt azzal, hogy „csak egyszerű esztétikai kérdésnek silányították le” a használati jogukat és az egészséges környezethez való jogukat is sértő, szakértők által is alátámasztott jogsértést. Az indítványozók véleménye szerint a bíróságok döntése jelentősen eltért az ilyen ügyekben korábban kialakított egységes joggyakorlattól, mivel „valótlan, egyoldalú,

szubjektív indokolásokat fogalmazott meg”, a Kúria pedig lényegében nem is indokolta eltérését saját korábbi gyakorlatától, megsértve ezzel az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésében írt követelményt.

- [9] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [10] 2.1. Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be az alkotmányjogi panaszt. A jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. A rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítélet az eljárást befejező döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható. A kérelmezők alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük – mivel a támadott ítélettel lezárt eljárásban felperesek voltak – fennáll.
- [11] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget, nem tartalmaz ugyanis az indítványozók számára Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény 28. cikke és 25. cikk (2) bekezdése, így azokra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozóknak nincs lehetősége. A panasz tehát e tekintetben nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjába foglalt feltételnek.
- [12] 2.3. A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek részben tesz eleget, tartalmazza ugyanis a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozók indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás kezdeményezésének indokait (a bíróságok eljárása és döntése alapvető jogok sérelmét okozta); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) bekezdés, XIII. cikk (1) és (2) bekezdés, XXI. cikk (1) és (2) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés az indítványozók álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény általuk megjelölt rendelkezéseivel; f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét és semmisítse azt meg az első- és másodfokú ítéletekre is kiterjedő hatállyal.
- [13] Mindazonáltal az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók az Alaptörvény XIII. cikke és XXI. cikk (1) és (2) bekezdései vonatkozásában a bírói döntésre nézve megfelelő alkotmányjogi érvekkel, alkotmányjogilag releváns indokolással nem támasztották alá kérelmüket. Az indítványozók által a tulajdonhoz való joguk sérelmével kapcsolatosan előadott érvek a bíróság által ügyükben alkalmazandó – a zavarást meghatározott körülmények fennállása esetén megengedő – jogi szabályozás tartalmára vonatkozó kritikát fogalmaznak meg. Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza, hogy „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelménynek, annak elbírálására nincs lehetőség” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. A kérelem tehát e tekintetben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában írt feltételnek.
- [14] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-elleneségre utaljon. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] Az Alkotmánybíróság elsőként emlékeztet egyrészt arra, hogy – amint arra az indítványozók is utaltak kérelmükben – az Alkotmánybíróságnak részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmát illetően. Jelen ügy és a beadványban előadott indítványozói érvelés ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [16] Hangsúlyozza továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {ld. elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer

tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírói szervezet feletti szuperbíró szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}

- [17] Az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” {3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]}. Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben nem zárta ki, hogy a *contra legem* jogalkalmazás kivételes esetben, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája miatt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének a megállapíthatóságára vezessen. Mindazonáltal az esetlegesen *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás önmagában nem alapozza meg az alkotmányellenességet, tehát a pusztán a bírói jogértelmezés állított hibájára alapított alkotmányjogi panaszt – a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben – az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálja {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]}.
- [18] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítvány végső soron nem irányul egyébre, mint a rendes bíróságok ténymegállapításainak, bizonyítás felvételének és bizonyítékértékelésének valamint jogértelmezésének a megváltoztatására. Az Alkotmánybíróság azonban ettől mindig következetesen tartózkodott, mivel a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és a jogszabályok értelmezése a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, amelyet az Alkotmánybíróság erre vonatkozó hatáskörének hiányában nem vonhat magához. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetőleg jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól. Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán megállapította, hogy az eljáró bíróságok reagáltak az indítványozók által előadott jogi és nem jogi érvekre, és értelmezték a hivatkozott és alkalmazott jogforrásokat. A bíróságok bemutatták, milyen tényállás, bizonyítékok és indokok alapján látták úgy, hogy az indítványozókat nem illeti meg kártérítés a megállapított tényállás és a vonatkozó jogi normák összevetése alapján. A Kúria az indítványozók által sérelmezett döntését minden kétséget kizáróan megindokolta: megjelölte, hogy a felülvizsgálati kérelmet elutasító döntését milyen rendelkezésekre alapította. A Kúria részletes indokokkal támasztotta alá azt is, hogy a kártérítési felelősséget megalapozó jogszabályokat miért nem tartotta a konkrét ügyben alkalmazhatónak, illetve miért tartotta a jogerős bírói döntést minden tekintetben helytállónak. Az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlata szerint „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja továbbá az indokolásban megjelölt bizonyítékok és érvek megalapozottságát, ahogyan azt sem, „[h]ogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket” {3065/2016. (IV. 11.) AB határozat, Indokolás [36]}.
- [19] Önmagában az, hogy az indítványozók a számukra hátrányos, de az egyébként megindokolt bírói döntés érvelését tévesnek tartják, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a megállapítására sem.
- [20] Az indítványozók panaszukban a per elhúzódsára is hivatkoztak, sérelmezve, hogy ügyükben több mint 5 év után született felülvizsgálati ítélet. Az Alaptörvény a XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzíti az észszerű határidőn belüli elbírálás követelményét is. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez kapcsolódó határozataiban megállapította, hogy az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog a tisztességes eljáráshoz való alapjog egyik részjogosítványa, következésképpen tehát e jog sérelmére alkotmányjogi panasz alapítható. Alapvetően azonban „az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy egy adott bírói eljárás jelentős elhúzódsából eredő következményeket enyhítse vagy orvosolja. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti panasz esetében csupán az indítványban támadott bírói ítélet megsemmisítése felől rendelkezhet (amennyiben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben támadott ítéleteket megsemmisítené, a bírói eljárás újra kezdetét venné, tehát a per csak tovább húzódná).” {3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [66]}

Az indítványozók az eljárás elhúzódásából származó igényüket jelen ügy kapcsán is egyéb jogi úton – elsősorban polgári perben – tudják érvényesíteni.

- [21] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. december 1.

*Dr. Szalay Péter s. k.,*  
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

*Dr. Szalay Péter s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Dienes-Oehm Egon*  
alkotmánybíró helyett

*Dr. Szalay Péter s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó*  
alkotmánybíró helyett

*Dr. Szalay Péter s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Salamon László*  
alkotmánybíró helyett

*Dr. Szalay Péter s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Szabó Marcel*  
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/679/2020.

